

27. oktober 2025

UKA2025/7

Forslag til Finanslov for 2026.

(Naalakkersuisoq for Finanser og Skatter)

På vegne af Siumut siger vi tak til Naalakkersuisoq for Finanser og Skatter for bemærkningerne ved 3. behandlingen af finanslovsforslaget.

For at styrke Grønlands økonomiske situation har vi i Siumut ikke blot deltaget med ord, men med reel og sagligt begrundet deltagelse, i tråd med vores sædvanlige ansvarstagen. Da det er nødvendigt at stabilisere og styrke vores økonomiske situation, mener vi i Siumut, at selvom vi kunne have haft mange ønsker for det kommende år, har vi gennem en god prioritering opnået det vigtigste: At vi har deltaget aktivt i forhandlingerne, og at vi i finansloven for det kommende år i høj grad er blevet hørt og har haft indflydelse – hvilket også kan ses i resultatet.

Vi i Siumut glæder os over, at nødvendige og reelt begrundede investeringer er blevet inkluderet. For mange af Siumuts grundlæggende mål er i høj grad blevet imødekommet.

(Siumuts indspark til forhandlingsprocessen)

– Eftersom vi nu bevæger os videre sammen mod de næste skridt i retning af selvstændighed og overtagelse af myndighedsområder, gælder det eksempelvis følgende områder:

1. Overtagelse af myndighedsansvaret for fødevareområdet
2. At opnå fuld myndighed over udenrigsanliggender
3. Myndighed over vores luftrum samt fuldt ejerskab og myndighed over vores havområder (Søfartsstyrelsen)
4. Og endelig pasområdet, og ikke mindst spørgsmål vedrørende statsborgerskab og vores medborgerskab.

I den forbindelse vil vi fra Siumut gerne udtale, at vi naturligvis støtter det initiativ, som et medlem med baggrund i Siumut fremlagde her i Inatsisartut sidste år – nemlig sagen vedrørende §21 i Selvstyreloven og den nedsættelse af en arbejdsgruppe, som vi nu med stor glæde ser er i gang. For hvis sådanne sager skal støttes, må det ske oprigtigt og ikke blot med ord – og i den forbindelse er det en fremragende mulighed at deltage i fællesskabet. Dette uden nødvendigvis at gøre det til en kamp om ejerskab til de enkelte emner.

- Fra Siumut har vi også ønsket, at serviceaftalerne mellem KNI og bygderne samt de yderdistriktsnære byer bliver gennemgået, da vi mener, at der er behov for en ny tilgang til servicemodellen og vilkårene i de mere afsidesliggende områder. I den forbindelse skal der også gennemføres en prisundersøgelse af dagligvarer – med særligt fokus på varerne i de yderdistriktsnære bygder.
- Der er nu planlagt et nyt havneanlæg i Qaarsut, og derudover arbejdes der videre med løsninger vedrørende havneforholdene i Uummannaq. Vi i Siumut har heller ikke overset behovet for, at nedslidte havneanlæg i andre dele af kysten skal istandsættes. Derfor vil vi fortsætte vores arbejde med at få dem renoveret.
- Støtten til kystnære jollefiskere skal forhøjes. Selvom ønskerne fra organisationen KNAPK ikke er blevet fuldt imødekommet, mener vi i Siumut, at der med den forøgede investering er taget et første skridt – og at der i de kommende år bør rettes endnu mere opmærksomhed mod dette område.
- Derudover vil tilladelsesbekendtgørelser som eksempelvis godkendelsesbekendtgørelsen og bekendtgørelsen om skippere endelig blive sat i kraft i første halvår af 2026.
- Der vil blive arbejdet videre med tiltag for at vende den negative befolkningsudvikling. Vi i Siumut glæder os over, at Naalakkersuisut nu støtter forslaget om at øge antallet af IVF-behandlinger fra tre til seks for ufrivilligt barnløse. I den forbindelse ønsker vi i Siumut kraftigt, at Naalakkersuisut også tager ansvar for at inkludere dem, som allerede har påbegyndt behandlingen under de gamle regler.
- Udbygning og forbedring af energiforsyningen i Tasiilaq vil blive videreført.
- Fra Siumut prioriterer vi også en ny vurdering af udligningsmidlerne, som gives årligt til kommunerne. For det er nødvendigt at finde en løsning på den stigende økonomiske ulighed mellem kommunerne.
- Fra Siumut opfordrer vi Naalakkersuisut til at sikre, at afgifterne på hybridbiler og ikke-strømdrevne køretøjer, som i dag reguleres årligt med politiske udmeldinger, bliver lovfæstet og gjort permanente gennem lovgivning.
- Sammenlægningen af de offentlige selskaber, som supplerer hinanden, skal finde sted – og implementeringen af ejerpolitikken, som der er indgået aftale om, er næste skridt.

Det er nødvendigt, at fiskekvoterne udnyttes fuldt ud, i det omfang det er muligt, for at sikre, at nødvendige bevillinger kan dækkes gennem indtægter fra fiskeriet. I den forbindelse har Siumut truffet en klar beslutning om, at fiskeriloven skal overholdes.

Vi glæder os også over, at der nu bliver taget særlige initiativer til gavn for mange af vores medborgere, der ikke kan læse. Vi ved, at Knud Rasmussens Højskole har stor erfaring på området. Der er nu afsat midler, så undervisning og kurser kan gennemføres i samarbejde med skolen. Vi i Siumut håber, at mange af vores medborgere vil deltage aktivt i dette.

I Siumut støtter vi ikke forebyggelse kun med ord. Vi er derfor glade for, at det er blevet sikret, at støtten til idrætsforeninger, organisationer og kulturelle aktører, som ønsker at arrangere indsamlingsaktiviteter i fællesskab, ikke bliver reduceret. Idrætsforeningernes mulighed for at samle ind til rejser for mange børn og unge atleter bør udnyttes fuldt ud.

Siumut mener, at arbejdet bør gøres tydeligere med udgangspunkt i os selv. Siumut ønsker, at det, der står skrevet i lovgivningen om, at det grønlandske sprog skal være det primære officielle sprog, nu også skal føres ud i praksis. Derfor glæder vi os i Siumut over, at arbejdet nu gøres tydeligere i forhold til at ændre den omfattende og dobbelte administration, som har været normen i mange år.

Ligeledes mener vi i Siumut, at det i Grønland bør være et lovkrav, at man fra første arbejdsdag i landet bliver skattepligtig. Der må sættes en stopper for den store gruppe, der undgår at betale skat til landet. For Grønland skal ikke bruges som en pengemaskine, og vores land er bestemt ikke omkostningsfrit. Vi må gøre det attraktivt at have to job uden at det fører til, at man bliver "straffet" skattemæssigt – for det giver ingen mening. Vi mener også, at det vil være naturligt at se nærmere på, hvor effektivt man har håndteret dette i vores naboland Island.

Vi i Siumut mener, at det er blevet nødvendigt, at behandlingsmetoder, som er relevante og gavnlige for vores samfund, tages i brug – som det også er nævnt som et opgaveområde for Naalakkersuisut i finanslovsaftalen for 2025. For vi skal nu til at styre vores land med udgangspunkt i os selv.

Siumut tror på, at personer, der har behov for særlig hjælp for at kunne komme i arbejde, kan opnå arbejdsdygtighed på længere sigt gennem behandling eller støtte. Ved at øge antallet af personer, der kan forsørge sig selv og andre, vil antallet af personer, der skal forsværes, kunne mindskes – og på den måde kan vi i fremtiden opnå, at landet i fuldt omfang bliver selv bærende, også med hensyn til velfærdsydelser.

Lad os påbegynde en egentlig værdiskabelse på grundlag af vores egne ressourcer her i landet. Og lad os diskutere muligheden for, at dem, der ikke bidrager, kan mødes med skattemæssige konsekvenser – netop fordi vi ønsker, at befolkningens generelle velfærd skal forbedres.

Afslutningsvis mener vi i Siumut, at det er meget vigtigt, at følgende bliver tydeliggjort for tilhørerne og de nye medlemmer af Inatsisartut. Det løft, der er fastsat for pensionsopsparing, blev sidste år aftalt mellem koalitionspartierne Inuit Ataqatigiit og Siumut i forbindelse med finansloven – herunder også, at der ikke længere skulle trækkes yderligere beløb ud over skattekortets rammer. Dette har vi bemærket er blevet videreført. Det skal forstås således, at oppositionspartierne Naleraq, Atassut og Demokraterne tidligere ikke har støttet denne løsning via skattekortet. Vi i Siumut glæder os nu over, at oppositionspartierne – med en reel, korrekt og fremadskuende forståelse – nu har valgt at støtte op om en løsning.

Vi i Siumut mener, at et land, der ønsker at blive selvstændigt, ikke kan opnå dette mål, hvis man samtidig arbejder for at øge befolkningens afhængighed af det offentlige.

Vi i Siumut glæder os desuden over, at der sker opkvalificering af personer, der arbejder inden for det sociale område, da det er absolut nødvendigt. Det betyder, at konto 30.01.03, som vedrører kurser og efteruddannelse inden for socialområdet, kun bør udsættes for de mindst mulige besparelser – da sociale indsatser ikke må reduceres i en tid, hvor behovet i samfundet er stort. Det øgede antal børn anbragt uden for hjemmet er også en væsentlig årsag til dette.

Mål realiseres kun gennem handling – i hele landet, både i byer og i yderområder. Vi i Siumut mener, det er af allerstørste betydning, at de projekter, der ønskes igangsat, også realiseres ude langs kysten.

Afslutningsvis vil vi i Siumut tydeligt understrege, at afhængighed af bloktilskud må ophøre – både som land og som individer. Vi i Siumut mener, at det årlige bloktilskud ikke må betragtes som en selvfølge.

Tak.

*Erik
Siumut*

Jensen